

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 22.8.2001
COM(2001) 479 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ 6ου, 7ου και 8ου ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

- Οικονομικό έτος 2000 –

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
2.	ΓΕΝΙΚΕΣ ΤΑΣΕΙΣ.....	3
3.	εξεταση της συνεργασιας για την αναπτυξη.....	5
4.	η κατανομη κατα τομεις	5
5.	χρεος και στηριξη της διαρθρωτικης προσαρμογης.....	9
5.1.	Χρέος.....	9
5.2.	Διευκόλυνση διαρθρωτικής προσαρμογής	10
6.	Stabex και Sysmin.....	11
6.1.	Stabex	11
6.2.	Διευκόλυνση ειδικής χρηματοδότησης Sysmin.....	12
7.	αλλοι τομεις συνεργασιας.....	12
7.1.	Αγροτική ανάπτυξη	12
7.2.	Γεωργία.....	13
7.3.	Αειφόρος ανάπτυξη και περιβάλλον	14
7.4.	Κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου	15
8.	παλαιότερες ή αδρανείς αναληψεις υποχρεωσεων.....	15

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το έτος 2000 χαρακτηρίζεται από την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων και την υπογραφή, στις 23 Ιουνίου στο Κοτονού, της νέας συμφωνίας εταιρικής σχέσης ΑΚΕ-ΕΕ μετά από εντατικές συνομιλίες που διεξήχθησαν αφού εκδόθηκε το 1996 η Πράσινη Βίβλος της Επιτροπής για το μέλλον των σχέσεων μεταξύ της ΕΕ και των κρατών ΑΚΕ. Η συμφωνία του Cotonou προβλέπει οικονομικούς πόρους για την περίοδο 2000-2007 που ανέρχονται συνολικά σε 25 δις ευρώ υπέρ των κρατών ΑΚΕ. Το 9ο ΕΤΑ χρηματοδοτείται με 13,5 δις ευρώ ενώ 9,9 δις ευρώ προέρχονται από τα υπόλοιπα των προηγούμενων ΕΤΑ και 1,7 δις ευρώ από ιδίους πόρους της ΕΤΕ. Η συμφωνία θα τεθεί σε ισχύ μετά από την κύρωσή της από όλα τα κράτη μέλη και από τουλάχιστον τα 2/3 των κρατών ΑΚΕ. Ωστόσο, σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου ΑΚΕ-ΕΚ της 27ης Ιουλίου 2000 για τα μεταβατικά μέτρα που ισχύουν από τις 2 Αυγούστου 2000, οι περισσότερες διατάξεις της συμφωνίας Cotonou έχουν τεθεί πρόωρα σε εφαρμογή εξαιρουμένων των οικονομικών πόρων του 9ου ΕΤΑ. Η διαδικασία κύρωσης βρίσκεται στο στάδιο της εφαρμογής της.

2. ΓΕΝΙΚΕΣ ΤΑΣΕΙΣ

σε χιλιάδες ευρώ	ΕΤΑ	ΣΩΡΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		ΕΤΗΣΙΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΑ						
		στις 31/12/00	Τοις % των πιστώσεων	1996	1997	1998	1999	2000	ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΩΝ	
									Σύνολο	Περιφ.
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	6	7.496.083	96%	(53.008)	24.216	(44.644)	(22.719)	29.811	35.116	-6.916
	7	10.754.495	93%	1.017.873	591.769	116.834	205.290	113.870	95.086	-1.994
	8	8.348.082	63%			2.224.097	2.510.248	3.613.736	1.081.055	441.613
ΣΥΝΟΛΟ		26.598.660		964.865	615.985	2.296.287	2.692.819	3.757.417	1.211.257	432.703
ΧΟΡΗΓΗΘΕΝΤΕΣ ΠΟΡΟΙ	6	7.258.510	93%	120.457	109.117	563.444	66.889	30.641	17.006	10.227
	7	9.363.127	81%	1.259.557	852.298	563.443	350.166	294.741	160.324	69.134
	8	3.796.288	28%			893.967	931.547	1.970.775	426.754	142.359
ΣΥΝΟΛΟ		20.417.925		1.380.014	961.415	2.020.854	1.348.602	2.296.157	604.084	221.720
ΠΛΗΡΩΜΕΣ	6	7.136.123	91%	199.131	173.843	153.872	103.771	100.838	64.114	18.809
	7	8.499.377	74%	1.118.250	1.038.852	819.131	627.066	478.191	279.544	91.158
	8	1.980.296	15%			466.621	544.540	969.135	177.330	87.071
ΣΥΝΟΛΟ		17.615.796		1.317.381	1.212.695	1.439.624	1.275.377	1.548.164	520.988	197.038

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ (σε χιλιάδες ευρώ) 6ο ΕΤΑ : 7.829.081 - 7ο ΕΤΑ : 11.514.969 - 8ο ΕΤΑ : 13.345.115

Οι δραστηριότητες του ΕΤΑ συνεχίστηκαν το 2000: 3 757 εκατ. ευρώ διατέθηκαν για αποφάσεις, ποσό που αντιπροσωπεύει το υψηλότερο επίπεδο που έχει επιτευχθεί ποτέ στο πλαίσιο του ΕΤΑ, ενώ οι περισσότερες από τις χώρες εφαρμογής είχαν εξαντλήσει τους πόρους στα τέλη του έτους. Στο αποτέλεσμα αυτό συνέβαλε και η απόφαση που λήφθηκε σχετικά με την πρωτοβουλία για τον περιορισμό του χρέους των φτωχών υπερχρεωμένων χωρών: πρωτοβουλία για το χρέος των ΦΥΧ-1000 εκατ. ευρώ.

Τα αποτελέσματα αυτά αντιπροσωπεύουν το 85% του αρχικά προβλεφθέντος ποσού (4 250 εκατ. ευρώ), αλλά αντιστοιχούν στα αριθμητικά στοιχεία που παρουσίασε ο επίτροπος Nielson κατά τη συνεδρίαση του Συμβουλίου για την ανάπτυξη το Νοέμβριο του 2000. Πρέπει εξάλλου να επισημανθεί ότι οι χώρες εκείνες που διαθέτουν υπόλοιπο πόρων αντιμετωπίζουν συχνά δυσκολίες στην προετοιμασία επιλέξιμων σχεδίων.

Με τις πληρωμές να ανέρχονται σε 1.548 εκατ. ευρώ, η εκτέλεση του ΕΤΑ κατά το 2000 παρουσιάζει αύξηση κατά 21% σε σχέση με το 1999, ο αριθμός όμως αυτός τοποθετείται όμως σαφώς χαμηλότερα από την πρόβλεψη που διατυπώθηκε το Σεπτέμβριο του 2000 (2 25 εκατ. ευρώ): το ποσοστό εκτέλεσης της πρόβλεψης: 76%.

Τα αποτελέσματα όσον αφορά τους χορηγηθέντες πόρους, δηλ. την υλοποίηση των αποφάσεων σε συμβάσεις, είναι ιδιαίτερα θετικά και παρουσιάζουν αύξηση 70% σε σχέση με το έτος 1999.

Το γεγονός ότι το ποσοστό εκτέλεσης των πληρωμών κατά το 2000 είναι χαμηλότερο από το προβλεφθέν οφείλεται εν μέρει στο χαμηλό ποσό των χορηγηθέντων πόρων το 1999. Όμως οι πληρωμές που αντιστοιχούν στην εφαρμογή των συμβάσεων προβλέπεται να παρουσιάσουν σημαντική αύξηση το 2001 λαμβάνοντας υπόψη το αυξημένο επίπεδο των πόρων που χορηγήθηκαν το 2000.

Ειδικότερα, οι αναλήψεις υποχρεώσεων στο πλαίσιο των εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων παρουσίασαν σημαντική αύξηση το 2000, ανερχόμενες αντίστοιχα σε 1 11 και 432 εκατ. ευρώ για αποφάσεις, και σε 604 και 221 εκατ. ευρώ για χορηγηθέντες πόρους. Αυτό επιβεβαιώνει τη γενική τάση στις δραστηριότητες του ΕΤΑ. Λόγω των αναβολών στους κύκλους των αποφάσεων, των αναλήψεων υποχρεώσεων και των πληρωμών σε ένα πενταετή κύκλο προγραμματισμού, οι πληρωμές ήταν σημαντικά χαμηλότερες από τις αναλήψεις υποχρεώσεων το 2000. Η κατάσταση αυτή αναμένεται να αντιστραφεί κατά το 2001 και το 2002 διότι οι αποφάσεις χρηματοδότησης που λήφθηκαν το 1999 και το 2000 θα οδηγήσουν στην αυξημένη εκτέλεση.

Η εσωτερική κατάσταση στις δικαιούχες χώρες αποτελεί, όπως πάντα, σημαντικό παράγοντα στην υλοποίηση των προβλέψεων οι οποίες επηρεάστηκαν αρνητικά από την κατάσταση στην Ακτή Ελεφαντοστού, στο Τόγκο, στα Φίτζι, στην Αϊτή, στη Λιβερία και στην περιοχή των Μεγάλων Λιμνών.

3. ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Συνεχίζοντας το ίδιο έργο με το 1999¹, η Επιτροπή προέβη κατά τη διάρκεια του έτους 2000 σε ενδιάμεσες επανεξετάσεις της συνεργασίας για την ανάπτυξη (mid-term review) με 35 χώρες². Η εξέταση αφορούσε αφενός ορισμένα προκαθορισμένα κριτήρια απόδοσης και, αφετέρου, κριτήρια μακροοικονομικά, τομεακά και διαχείρισης του προϋπολογισμού. Η συνεργασία κρίθηκε ικανοποιητική ή λιγότερο ικανοποιητική αλλά διαπιστώθηκε ότι παρουσιάζει βελτίωση για 22 χώρες οι οποίες έλαβαν το σύνολο της δεύτερης δόσης του ενδεικτικού τους προγράμματος. 8 χώρες δεν πληρούσαν τα κριτήρια και για το λόγο αυτό δεν έλαβαν τη δεύτερη δόση. Οι υπόλοιπες 5 χώρες οι οποίες δεν πληρούσαν όλα τα κριτήρια, έλαβαν μέρος της δεύτερης δόσης του ενδεικτικού τους προγράμματος.

Εξάλλου, 17 χώρες ΑΚΕ και 1 περιφέρεια έλαβαν κατά το 2000 συμπληρωματικούς πόρους (τρίτη δόση) στο πλαίσιο των ενδεικτικών εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων του 8ου ΕΤΑ. Η χορήγηση αυτή συμπληρωματικού ποσού 125,6 κατ. ευρώ πραγματοποιήθηκε στις χώρες που παρουσίασαν ικανοποιητική απόδοση όσον αφορά την απορρόφηση των πιστώσεων και την ποιότητα εφαρμογής και οι οποίες πραγματοποίησαν πλήρη ή σχεδόν πλήρη ανάληψη της αρχικής επιχορήγησης του 8ου ΕΤΑ.

4. Η ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΙΣ

Η κατανομή κατά τομείς που παρουσιάζεται στην κατωτέρω γραφική παράσταση λαμβάνει υπόψη όλα τα στοιχεία που αφορούν το 6ο, 7ο και 8ο ΕΤΑ.

Για το έτος 2000, ποσοστό μεγαλύτερο από το 27% των αναλήψεων υποχρεώσεων αφορούσε ενέργειες σχετικές με το χρέος, μετά από την απόφαση που έλαβε το Συμβούλιο υπουργών ΑΚΕ-ΕΚ να διατεθούν 1000 εκατ. ευρώ για έκτακτη ενίσχυση στις υπερχρεωμένες χώρες ΑΚΕ³.

Αφετέρου, οι αναλήψεις υποχρεώσεων που αφορούν τις υποδομές και τις κοινωνικές και οικονομικές υπηρεσίες παρουσίασαν σημαντική μείωση σε σχέση με το 1999 αλλά αντιπροσωπεύουν ακόμη το 1/4 των ενεργειών.

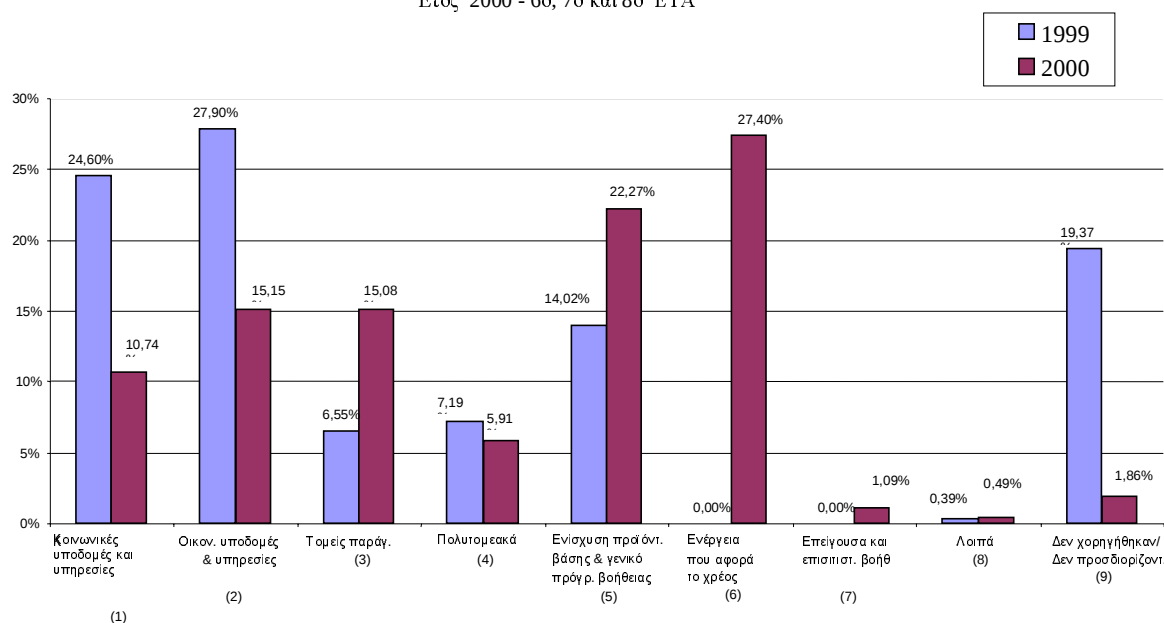
¹ Κατά τη διάρκεια του 1999 πραγματοποιήθηκαν ενδιάμεσες επανεξετάσεις για οκτώ κράτη για τα οποία είχε αποφασισθεί να χορηγηθεί ποσοστό 100% της δεύτερης δόσης του Εθνικού Ενδεικτικού Προγράμματος.

² 35 αποφάσεις της Επιτροπής ΕΤΑ το 2000. Πρέπει να σημειωθεί η διακοπή της συνεργασίας (10 χώρες), δεδομένου ότι 17 μικρές χώρες έλαβαν το σύνολο του ποσού του ΕΕΠ σε μία μόνο δόση και ότι για μία χώρα το ΕΕΠ της υπεγράφη το 2001.

³ ΕΕ L 103 (Απρίλιος 2000).

Κατανομή (σε ποσοστό %) των αναλήψεων υποχρεώσεων κατά τομείς ΟΟΣΑ

Έτος 2000 - 6ο, 7ο και 8ο ΕΤΑ

- (1) Εκπαίδευση, υγεία, πληθυσμός, διανομή και καθαρισμός του ύδατος, κοινωνικές υπηρεσίες και υποδομές όπως η στέγαση και η απασχόληση
- (2) Μεταφορές και αποθήκευση, επικοινωνίες, ενέργεια, τράπεζες και χρηματοδοτικές υπηρεσίες
- (3) Γεωργία, βιομηχανίες, εμπόριο και τουρισμός
- (4) Πολυτομεακές ενισχύσεις, περιβάλλον, βιολογική ποικιλότητα, αγροτική και αστική ανάπτυξη
- (5) Διαρθρωτική προσαρμογή, ενίσχυση υπό μορφή προϊόντων (δημοσιονομική στήριξη, επιδοτήσεις κατά την εξαγωγή), διακυβέρνηση και κοινωνία των πολιτών
- (6) Ενέργειες που αφορούν το χρέος
- (7) Επισιτιστική βοήθεια, επείγουσα βοήθεια και βοήθεια στους πρόσφυγες
- (8) Διοικητικά έξοδα
- (9) Μη διευκρινιζόμενοι τομείς, ευαισθητοποίηση στην ανάπτυξη

Δραστηριότητες κατά τη διάρκεια του 2000

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

Ο στόχος των περιφερειακών ενισχύσεων της Επιτροπής είναι η προώθηση της αειφόρου κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης με την ενίσχυση της συνεργασίας και της ολοκλήρωσης, ιδίως της ολοκλήρωσης στον τομέα του εμπορίου και της αγοράς. Η Επιτροπή συνεργάζεται με μια σειρά από περιφερειακούς οργανισμούς που αντιπροσωπεύουν τις χώρες ΑΚΕ.

Στη **Δυτική Αφρική**, η ενίσχυση της διαδικασίας ολοκλήρωσης και περιφερειακής συνεργασίας μέσω της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Δυτικής Αφρικής (UEMOA) που αποτελείται από 8 κράτη μέλη, και της ευρύτερης Οικονομικής Κοινότητας των Κρατών της Δυτικής Αφρικής (ECOWAS) αναμένεται να οδηγήσει σε νέες αναπτυξιακές δυνατότητες. Το πρόγραμμα PARI 2 (Περιφερειακό Πρόγραμμα Στήριξης της Ολοκλήρωσης) είναι το δεύτερο πρόγραμμα στήριξης για την UEMOA και ανέρχεται σε 65 εκατ. ευρώ. Υπεγράφη το Μάρτιο του 2000 και επικεντρώνεται στην ανάπτυξη ικανοτήτων στις εθνικές διοικητικές αρχές προκειμένου να εφαρμοστούν οι μεταρρυθμίσεις καθώς και στη στήριξη της UEMOA και των άλλων οργανισμών.

Στην **περιοχή της Κεντρικής Αφρικής**, με την Οικονομική και Νομισματική της Κοινότητας (CEMAC) και την Οικονομική Κοινότητα των Κρατών της Κεντρικής Αφρικής (CEEAC), η ενίσχυση του ΕΤΑ κατά το παρελθόν ήταν περιορισμένη για πολιτικούς και οικονομικούς λόγους. Ωστόσο, αποφασίστηκε να χορηγηθεί τεχνική βοήθεια στην CEMAC η οποία θα της επιτρέψει να προωθήσει την περιφερειακή και εμπορική ολοκλήρωση. Ελπίζεται λοιπόν ότι τώρα μπορεί πλέον να σημειωθεί πρόοδος.

Στην **Ανατολική και Νότιο Αφρική**, η COMESA (Κοινή Αγορά για την Ανατολική και Νότιο Αφρική) αποτελεί το μεγαλύτερο περιφερειακό παράγοντα, με τα 20 κράτη μέλη του. Στην περιφέρεια αυτή δημιουργήθηκε ζώνη ελευθέρων συναλλαγών, τον Οκτώβριο του 2000, και ο στόχος είναι η τελωνειακή ένωση μέχρι το 2004. Διαθέτει ένα δυναμικό και γενικά επιτυχημένο πρόγραμμα προώθησης της περιφερειακής ολοκλήρωσης μέσω της ανάπτυξης του εμπορίου. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή έχει προβλέψει ένα ευρύ και ποικίλο πρόγραμμα ενίσχυσης της COMESA που ανέρχεται σε 46,7 εκατ. ευρώ. (Βλ. παράρτημα για λεπτομέρειες). Η Επιτροπή παρέχει επίσης τεχνική βοήθεια στην IGAD (Διακυβερνητική Αρχή για την Ανάπτυξη) και στην Κοινότητα της Ανατολικής Αφρικής με την οποία συνεργάζεται η COMESA.

Στη **Νότια Αφρική**, το τρέχον πρόγραμμα της SADC (Αναπτυξιακή Κοινότητα της Νότιας Αφρικής) περιλαμβάνει στατιστικό σχέδιο για την προετοιμασία ενός νέου σχεδίου ανάπτυξης ικανοτήτων με πέντε τομείς: περιφερειακή ολοκλήρωση, εφαρμογή των πρωτοκόλλων στους τομείς του εμπορίου και των μεταφορών, ίδρυση δικαστηρίου της SADC, τεχνολογία της πληροφορίας και της επικοινωνίας/διαχείριση συστημάτων πληροφόρησης και στατιστικών. Η βοήθεια που παρασχέθηκε στο νομικό τομέα για την ανάπτυξη κανόνων για το δικαστήριο της SADC έχει ολοκληρωθεί και η εκπονηθείσα έκθεση θα χρησιμεύσει ως βάση για τη σύσταση της εν λόγω δικαστικής αρχής η οποία θα είναι η πρώτη που ιδρύεται στην Αφρική στον τομέα της ολοκλήρωσης του εμπορίου.

Στην **περιοχή των νήσων**, συνεχίστηκε η συνεργασία μέσω της CARIFORUM (Φόρουμ ΑΚΕ των Κρατών της Καραϊβικής), της CARICOM (Κοινότητα της Καραϊβικής), της Επιτροπής του Ινδικού Ωκεανού και της Γραμματείας του Φόρουμ του Νοτίου Ειρηνικού. Χάρη στο σχέδιο "στρατηγικός σχεδιασμός στις δημόσιες υπηρεσίες" που ανήλθε σε 1,3 εκατ. ευρώ, οι δημόσιες υπηρεσίες των χωρών του CARIFORUM άρχισαν από το 1999 να βελτιώνουν την ικανότητά τους όσον αφορά τη χάραξη και τη διαχείριση των πολιτικών τους. Το εν λόγω σχέδιο ξεκίνησε ικανοποιητικά με την ανάπτυξη επιχειρησιακών δεσμών με την Αϊτή και την Δομινικανή Δημοκρατία. Κατά το 2000 τέθηκε πλήρως σε εφαρμογή πρόγραμμα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες στην περιφέρεια της Καραϊβικής, με προϋπολογισμό 4 εκατ. ευρώ και βάση το Τρίνιτατ, στα πλαίσια του οποίου παρέχεται βοήθεια στις περισσότερες χώρες του CARIFORUM.

Τέλος, όσον αφορά τις χώρες PALOP (**Αφρικανικές χώρες με επίσημη γλώσσα την πορτογαλική** - Αγκόλα, Πράσινο Ακρωτήριο, Γουινέα Μπισσάου, Μοζαμβίκη και Σάο Τόμε και Πρίνσιπε), οι εργασίες που διεξήχθησαν κατά το έτος 2000 στον θεσμικό τομέα συνίστανται στην επεξεργασία προγραμμάτων νομικής, διοικητικής και στατιστικής βοήθειας.

Κατά το έτος 2000, οι περιφερειακές πιστώσεις για την εντός της **ΑΚΕ συνεργασία** χρησιμοποιήθηκαν κυρίως για την κατάρτιση και την παροχή πληροφοριών σχετικά με τη συμφωνία Κοτονού και την προσαρμογή στις απαιτήσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Στα πλαίσια αυτά διοργανώθηκαν έξι σεμινάρια σε διάφορες χώρες ΑΚΕ προκειμένου να ενημερωθούν οι εταίροι για το περιεχόμενο της συμφωνίας Κοτονού και να παρασχεθεί βοήθεια στον προγραμματισμό της μελλοντικής ενίσχυσης ΕΤΑ· επίσης

οργανώθηκαν 8 σεμινάρια κατάρτισης για την προσαρμογή στους νέους εμπορικούς κανόνες και καθώς και δύο συνεδριάσεις υπουργών εμπορίου εκ των οποίων η μία στο Γκαμπόν το Νοέμβριο του 2000. Εξάλλου χορηγήθηκαν πιστώσεις για διάφορες άλλες εκδηλώσεις, όπως η Expo 2000 στο Ανόβερο ή σεμινάριο για το Ιντερνέτ στο Μαλί. Στο άμεσο μέλλον, θα συνεχισθούν οι εργασίες για την προσαρμογή των εμπορικών συστημάτων των κρατών ΑΚΕ στην παγκόσμια αγορά και για την κατάρτιση στη χρησιμοποίηση των νέων τεχνολογιών - δύο στοιχεία καθοριστικής σημασίας για τις χώρες ΑΚΕ.

ΘΕΣΜΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

Στις περισσότερες χώρες ΑΚΕ, η Επιτροπή παρέχει τεχνική βοήθεια στον εθνικό διατάκτη παρέχεται από την Επιτροπή προκειμένου να τον βοηθήσει στη διαχείριση του ΕΤΑ και των άλλων κονδυλίων των δωρητών καθώς και για να εκπαιδευθεί το εθνικό προσωπικό ώστε να αναλάβει τις εν λόγω δραστηριότητες στο μέλλον.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται ορισμένα ενδιαφέροντα παραδείγματα των χαρακτηριστικών θεσμικών σχεδίων που ενισχύει η Επιτροπή.

Στην **Μπουρκίνα Φάσο**, η Επιτροπή διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στηρίζοντας το κυβερνητικό πρόγραμμα των νομικών μεταρρυθμίσεων, με την αναλυτική μελέτη των αναγκών η οποία οδήγησε στην απόφαση όχι μόνο να συνεχιστεί η χρηματοδότηση των εν λόγω μεταρρυθμίσεων, αλλά να συσταθεί επίσης ταμείο το οποίο θα στηρίζει, εφόσον χρειαστεί, τους αντιπροσωπευτικούς πολιτικούς θεσμούς, το εκλογικό σύστημα, την κοινωνία των πολιτών (ειδικότερα τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα μέσα ενημέρωσης) και τη συμμετοχή των γυναικών στις κρατικές υποθέσεις. Το πρόγραμμα αυτό των 16 εκατ. ευρώ έχει μόλις τεθεί σε εφαρμογή.

Στο **Μαλί**, η Επιτροπή ξεκίνησε το 2000, ένα ευρύ πρόγραμμα υποστήριξης της αποκέντρωσης που εφαρμόζεται από την κυβέρνηση σε 682 κοινότητες, με στόχο τη βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται από τις κοινότητες στα πιο φτωχά άτομα. Το πρόγραμμα έχει ως στόχο να βοηθήσει τις κοινότητες στην παροχή των δημόσιων υπηρεσιών που υπάγονται σύμφωνα με το νόμο στην αρμοδιότητά τους. Έχει συσταθεί δίκτυο κέντρων παροχής πληροφοριών για παροχή βοήθειας στις κοινότητες καθώς και εθνικό ταμείο για επενδύσεις στις κοινότητες. Το πρόγραμμα προβλέπεται να διαρκέσει πέντε έτη και ανέρχεται σε 39 εκατ. ευρώ. Το πρόγραμμα αυτό συμπληρώνεται από άλλο πρόγραμμα το οποίο επικεντρώνεται στην κάλυψη του κενού (η συνέχεια μεταξύ της επείγουσας βοήθειας και της μακροπρόθεσμης αναπτυξιακής βοήθειας στις βόρειες περιοχές του Μαλί όπου χορηγήθηκε επείγουσα βοήθεια στους Τουαρέγκ η οποία έχει πλέον ολοκληρωθεί.

Ένας σημαντικός σταθμός στη σχέση της ΕΕ με την Αφρική είναι η υπογραφή και η προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας ανάπτυξης εμπορίου και συνεργασίας με τη **Νότια Αφρική** από την 1η Ιανουαρίου 2000. Προβλέπεται να αναληφθεί ποσό τουλάχιστον 300 εκατ. ευρώ κατά την περίοδο 2000-2002, περιλαμβανομένης της ενίσχυσης του εκδημοκρατισμού, την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την ορθή διαχείριση των δημοσίων θεμάτων κατά προτεραιότητα.

Στο **Μαλάουι**, ένα σχέδιο 8,5 εκατ. ευρώ για την "Προάσπιση του κράτους δικαίου και την απονομή δικαιοσύνης" παρέχει κατάρτιση και τεχνικούς πόρους σε θεσμικά όργανα όπως το υπουργείο δικαιοσύνης, τα δικαστήρια, η νομική σχολή, η νομική επιτροπή και οι σωφρονιστικές υπηρεσίες καθώς και οι βοηθητικοί φορείς όπως το γραφείο καταπολέμησης της απάτης, το National Compensation Tribunal και τα εθνικά αρχεία. Πρόκειται για ένα από τα πρώτα προγράμματα της Επιτροπής με χώρα ΑΚΕ στον τομέα των νομικών

μεταρρυθμίσεων ο οποίος είναι βέβαια ιδιαίτερα πολύπλοκος. Το πρόγραμμα προσαρμόζεται με την πάροδο του χρόνου λαμβάνοντας υπόψη την αποκτηθείσα εμπειρία και μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμο πρότυπο για τα μελλοντικά σχέδια στο νομικό τομέα.

Στην **Αϊτί**, παρά την δυσχερή πολιτική κατάσταση, τέθηκε σε εφαρμογή σχέδιο 4,44 εκατ. ευρώ το 1999 για τη στήριξη της διοίκησης στον εκπαιδευτικό τομέα και προβλέπεται να διαρκέσει τρία έτη. Έχουν ήδη επιτευχθεί σε μεγάλο βαθμό οι στόχοι της αναδιάρθρωσης του υπουργείου παιδείας, της βελτίωσης της διαχείρισης και της προώθησης της αποκέντρωσης. Η κυβέρνηση συμμετείχε στο σχέδιο αυτό με 240.000 ευρώ ενώ συμμετείχε επίσης ο ιδιωτικός τομέας ο οποίος συμμετέχει ενεργά στην παροχή εκπαίδευσης.

Μελλοντικές προοπτικές

Έχοντας ως βάση για το αναπτυξιακό έργο της Επιτροπής την συμφωνία Cotonou, θα συνεχίσει και θα επεκτείνει τις δραστηριότητές της στους τομείς της περιφερειακής ολοκλήρωσης και της θεσμικής στήριξης των χωρών ΑΚΕ. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στα θέματα αυτά στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων, όπως η βοήθεια σε τομείς όπου είναι ουσιαστική η χρηστή κυβέρνηση, και στα προγράμματα ανάπτυξης του εμπορίου. Ωστόσο, οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις και αλλαγές είναι φιλόδοξες και απαιτούν χρόνο και μεγάλη προσπάθεια από όλους τους ενδιαφερόμενους. Επιπλέον, τα αποτελέσματα δεν γίνονται άμεσα αισθητά. Ωστόσο, με την πάροδο του χρόνου και με την αποφασιστικότητα για επιτυχία, η ενίσχυση των περιφερειακών ομάδων στις χώρες ΑΚΕ αναμένεται να τις επιτρέψει να διαδραματίσουν σημαντικότερο ρόλο στην παγκόσμια οικονομία ενώ στις ίδιες τις χώρες ΑΚΕ οι βελτιώσεις στη διακυβέρνηση θα είναι επωφελείς για όλους τους κατοίκους και συνεπώς θα συμβάλουν σε μεγαλύτερη ευημερία.

5. ΧΡΕΟΣ ΚΑΙ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΩΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ

5.1. Χρέος

Όπως και στη σύμβαση LOME, η συνεργασία ΑΚΕ-ΕΚ το πλαίσιο της συμφωνίας του Κοτονού αναγνωρίζει στο άρθρο 66 τη σοβαρότητα του προβλήματος του διεθνούς χρέους και των επιπτώσεών του στην οικονομική ανάπτυξη. Η απάντηση στο πρόβλημα ήταν η θέση σε εφαρμογή της πρωτοβουλίας PPTE⁴, η οποία ανέρχεται συνολικά σε ένα δισεκατ. ευρώ.

Τον Ιούλιο του 2000, αποδεσμεύθηκε μια πρώτη δόση ύψους 250 εκατ. ευρώ που αντιπροσωπεύει τη συνδρομή στο ειδικό ταμείο για την πρωτοβουλία PTEE, προς όφελος της Αφρικανικής Τράπεζας για την Ανάπτυξη. Παράλληλα, η Επιτροπή κατέβαλε ένα αρχικό ποσό 100 εκατ. ευρώ στο ειδικό ταμείο που ανοίχθηκε στην ΕΤΕ για την ελάφρυνση του χρέους των PPTE-ΑΚΕ έναντι της Κοινότητας.

⁴ Φτωχές υπερχρεωμένες χώρες.

5.2. Διευκόλυνση διαρθρωτικής προσαρμογής

Σε ποσοτικό επίπεδο

Κατά το έτος 2000 το σύνολο των αποφάσεων χρηματοδότησης που ελήφθησαν για στήριξη προγραμμάτων διαρθρωτικής προσαρμογής, συμπεριλαμβανομένων όλων των πόρων (ΔΠ και ΕΕΠ), αντιστοιχούν σε 570 εκατ. ευρώ τα οποία χορηγήθηκαν σε 19 χώρες ΑΚΕ. Από το συνολικό αυτό ποσό τα 460 εκατ. ευρώ προέρχονται από ειδικούς πόρους της διευκόλυνσης προσαρμογής, ενώ το υπόλοιπο καλύπτεται από τα ενδεικτικά προγράμματα. Οι πληρωμές ανήλθαν, στα τέλη του 2000, σε 179 εκατ. ευρώ εκ των οποίων τα 147 εκατ. ευρώ στο πλαίσιο της προσαρμογής.

Σε ποιοτικό επίπεδο

Το έτος 2000 χαρακτηρίστηκε από την παρουσίαση ανακοίνωσης της Επιτροπής στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο που αφορά τη στήριξη της Κοινότητας στα προγράμματα οικονομικών μεταρρυθμίσεων και στη διαρθρωτική προσαρμογή. Το Συμβούλιο, στο ψήφισμά του της 18ης Μαΐου 2000, εξέφρασε την ικανοποίησή του για τον ισορροπημένο απολογισμό της Επιτροπής η οποία προέβαλε τα θετικά αποτελέσματα αλλά και τα όρια της κοινοτικής δράσης. Ενεθάρρυνε την Επιτροπή να συνεχίσει, έχοντας ως βάση τις προτάσεις της, την εφαρμογή μιας νέας παρεμβατικής προσέγγισης που θα αναπτύσσεται προαιρετικά κατά το έτος αυτό προς όφελος ορισμένων χωρών ΑΚΕ.

Βάσει της προσέγγισης αυτής, ο προσανατολισμός των μακροοικονομικών ενισχύσεων της Κοινότητας υπό μορφή στήριξης των εγγράφων στρατηγικής για τον περιορισμό της φτώχειας, πραγματοποιείται λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τα αποτελέσματα των πολιτικών στους τομείς της μείωσης της φτώχειας καθώς και την ποιότητα της δημοσιονομικής διαχείρισης. Τα προγράμματα στήριξης δεν επικεντρώνονται σε συγκεκριμένες δαπάνες αλλά λαμβάνουν όλο και περισσότερο υπόψη τη βελτίωση της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Έτσι, η Επιτροπή δίνει έμφαση στη βελτίωση των κοινωνικών υπηρεσιών, στη χρηστή διαχείριση των δημόσιων οικονομικών, στην ενίσχυση των δυνατοτήτων ελέγχου της χώρας, περιλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών, στην ανάπτυξη οργάνων που αξιολογούν την ποιότητα της δημοσιονομικής διαχείρισης (επισκόπηση δημοσίων δαπανών, έλεγχοι) και τέλος στη ρύθμιση της ενίσχυσης σε συνάρτηση με τα επιτευχθέντα αποτελέσματα, χωρίς ωστόσο να επιβαρύνονται οι πιο φτωχές χώρες. Κατάλληλοι δείκτες επιτρέπουν να υπολογισθεί η επίπτωση της παρέμβασης στον πληθυσμό. Την ίδια προσέγγιση παρέμβασης εφαρμόζουν σε γενικές γραμμές και οι χρηματοδότες. Η Επιτροπή γνωρίζει ότι οι προσανατολισμοί αυτοί είναι φιλόδοξοι. Πρόκειται για μακροπρόθεσμη δράση που προϋποθέτει τη στενή συνεργασία με τα ιδρύματα του Bretton Woods και τη συμπληρωματικότητα και τη συνοχή με τις δράσεις των κρατών μελών.

6. STABEX ΚΑΙ SYSMIN

Τα μέσα αυτά της σύμβασης LOME περιλήφθηκαν στη συμφωνία του Κοτονού αλλά αντικαταστάθηκαν από ενδεικτικά κονδύλια χρηματοδότησης που έχουν ως στόχο να περιορίσουν τις αρνητικές επιπτώσεις από την αστάθεια που παρουσιάστηκε στα έσοδα από τις εξαγωγές. Έτσι, το 2000 αποτελεί το τελευταίο έτος εφαρμογής των εν λόγω μέσων.

6.1. Stabex

Κατά τη διάρκεια του έτους 2000, η Επιτροπή έλαβε τις ακόλουθες αποφάσεις μεταφοράς:

- Στις 24 Ιουλίου 2000, πραγματοποιήθηκαν 29 μεταφορές σε 21 κράτη ΑΚΕ, στο πλαίσιο του έτους εφαρμογής 1999, και το συνολικό ποσό των επιλέξιμων μεταφορών, μετά από διαβουλεύσεις σύμφωνα με τα άρθρα 202 και 203 της σύμβασης, ανέρχεται περίπου σε 236 εκατ. ευρώ.
- Στις 27 Δεκεμβρίου του 2000, πραγματοποιήθηκαν 3 μεταφορές σε 3 κράτη ΑΚΕ για το έτος εφαρμογής 1998, και 2 μεταφορές για 2 κράτη μέλη στο πλαίσιο του έτους εφαρμογής 1999· το συνολικό ποσό των εν λόγω μεταφορών ανήλθε, μετά από διαβουλεύσεις σύμφωνα με τα άρθρα 202 και 203 της σύμβασης, περίπου σε 67 εκατ. ευρώ. Κατά την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή αποφάσισε το ποσό των εναπομεινάντων στο πλαίσιο του δεύτερου χρηματοδοτικού πρωτοκόλλου (άρθρο 195 της σύμβασης) που θα διατεθεί σε 27 κράτη ΑΚΕ και το οποίο ανέρχεται σε συνολικό ποσό περίπου 71 εκατ. ευρώ.
- Κατά την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή αποφάσισε το ποσό των υπολοίπων στο πλαίσιο του δεύτερου χρηματοδοτικού πρωτοκόλλου (άρθρο 195 της σύμβασης) που θα διατεθεί σε 27 κράτη ΑΚΕ και το οποίο ανέρχεται σε συνολικό ποσό περίπου 71 εκατ. ευρώ.

Εξάλλου, η επιτροπή των πρέσβων ΑΚΕ-ΕΚ αποφάσισε, στις 26 Σεπτεμβρίου 2000, τη σύσταση αποθεματικού προκειμένου να χρηματοδοτηθούν, πριν από την 31η Δεκεμβρίου 2000, αποφάσεις όσον αφορά τις μεταφορές Stabex που καταλογίζονται στα οικονομικά έτη εφαρμογής 1998 και 1999 (168 εκατ. ευρώ) και για να επιστραφούν τα εναπομεινάντα υπόλοιπα στο πλαίσιο του δεύτερου χρηματοδοτικού πρωτοκόλλου (72 εκατ. ευρώ άρθρο 195 σημείο α) της σύμβασης LOME). Στις 31/12/2000, τα υπολειπόμενα κονδύλια στο αποθεματικό⁵ επρόκειτο να μεταφερθούν στο γενικό αποθεματικό του 8ου ΕΤΑ το οποίο συστάθηκε με βάση την απόφαση αριθ. 1/2000 της 27/7/2000 του Συμβουλίου Υπουργών ΑΚΕ-ΕΚ.

⁵ Ειδικότερα: έτη εφαρμογής 1998 και 1999: 101 016 649 € = (168 000 000 – 66 983 351) επιστροφή εναπομεινάντων μεταφορών: 1 308 512 € = (72 000 000 – 70 691 488).

6.2. Διευκόλυνση ειδικής χρηματοδότησης Sysmin

Κατά το έτος αυτό οι προσπάθειες επικεντρώθηκαν στις μελέτες για τον καθορισμό των επιλέξιμων χωρών στις οποίες θα μπορούσε να διατεθεί το διαθέσιμο ποσό στο πλαίσιο των μεταβατικών μέτρων.

Η απόφαση αριθ. 3/2000 της επιτροπής των πρέσβων ΑΚΕ-ΕΚ, της 26ης Σεπτεμβρίου 2000, όρισε σε περίπου 411 εκατ. ευρώ το ποσό του υπολοίπου της διευκόλυνσης Sysmin. Σύμφωνα με την απόφαση 1/2000 του Συμβουλίου των Υπουργών ΑΚΕ-ΕΚ, της 27ης Ιουλίου 2000, το ποσό αυτό πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την ενίσχυση των προγραμμάτων που θα ορισθούν με βάση τις οδηγίες των αιτήσεων Sysmin που υποβλήθηκαν πριν από την 1η Αυγούστου 2000, αλλά για τις οποίες δεν είχε ληφθεί απόφαση πριν από την 31 Δεκεμβρίου 2000.

16 αιτήσεις Sysmin προερχόμενες από χώρες ΑΚΕ είχαν υποβληθεί στην Επιτροπή πριν από την ημερομηνία αυτή. Δύο χώρες (Ζάμπια και Γουιάνα) αναγνωρίστηκαν επίσημα επιλέξιμες στο πλαίσιο του Sysmin και οι αντίστοιχες προτάσεις χρηματοδότησης υποβλήθηκαν στην Επιτροπή ΕΤΑ προκειμένου να αποφασίσει ενώ δύο άλλες χώρες (Γουινέα και Τογκό) θεωρήθηκαν ως μη επιλέξιμες. Εξετάζεται η επιλεξιμότητα και τα σχέδια των 12 υπολειπόμενων αιτήσεων (Μποτσουάνα, Δομινικανή Δημοκρατία, Γκαμπόν, Γκάνα, Μαυριτανία, Ναμίμπια, Νίγηρας, ΠΝΓ, Σενεγάλη, Σιέρα Λεόνε, Σουρινάμ και Ζιμπάμπουε). Εξάλλου, μια από τις υπερπόντιες χώρες (Νέα Καληδονία) υπέβαλε αίτηση Sysmin στο πλαίσιο του 8ου ΕΤΑ. Το αναληφθέν ποσό που αφορά τη διάγνωση της επιλεξιμότητας και την εξέταση των προτεινόμενων προγραμμάτων ανέρχεται σε 1,63 εκατ. ευρώ.

Το 2000, η Επιτροπή αποφάσισε χρηματοδοτήσεις που ανέρχονται σε συνολικό ποσό 92,5 εκατ. ευρώ (12,5 για την Γουιάνα, και 80 για τη Ζάμπια). Καταρτίστηκε κατάλογος από 13 δικαιούχες χώρες (Μποτσουάνα, Δομινικανή Δημοκρατία, Γκαμπόν, Γκάνα, Γουιάνα, Μαυριτανία, Ναμίμπια, Νίγηρας, ΠΝΓ, Σενεγάλη και Ζάμπια), με τις αντίστοιχες ενδεικτικές επιχορηγήσεις Sysmin για την εφαρμογή των ενεργειών που προκύπτουν από την διεξαγόμενη εξέταση. Η Ζιμπάμπουε η οποία δεν περιλήφθηκε στον εν λόγω κατάλογο θα αποτελέσει το αντικείμενο χωριστής απόφασης που θα ληφθεί στο μέλλον.

7. ΑΛΛΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

7.1. Αγροτική ανάπτυξη

Σε ποσοτικό επίπεδο

Κατά τη διάρκεια του έτους 2000 το συνολικό ποσό για σχέδια και προγράμματα που αφορούν την αγροτική ανάπτυξη (συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων μικροσχεδίων) ανέρχεται σε 139 εκατ. ευρώ κατανεμημένα στο 7ο (45%) και στο 8ο ΕΤΑ (54%). Το ποσό αντιπαραβάλλεται με το μέσο όρο των 73 εκατ. ευρώ κατά την περίοδο 1996/2000 και επιβεβαιώνει την τάση αύξησης των επιχορηγήσεων που διαπιστώθηκε ήδη από το 1998. Τα προγράμματα έργων μικρής κλίμακας, (51% του συνόλου των επιχορηγήσεων για την αγροτική ανάπτυξη) ευθύνονται σε μεγάλο βαθμό για την αύξηση αυτή καθώς και για τη διατήρηση του μέσου ποσού των σχεδίων περίπου σε 4 εκατ. ευρώ. Πρέπει ωστόσο να επισημανθεί ότι, με το 3,5% του συνόλου των αναλήψεων υποχρεώσεων κατά την περίοδο 1996-2000, η

αγροτική ανάπτυξη αντιπροσωπεύει ελάχιστο ποσοστό στο πλαίσιο των επιχορηγήσεων του ΕΤΑ.

Η εξέλιξη των επιχορηγήσεων για την αγροτική ανάπτυξη σε περίοδο 5 ετών αποδεικνύει εξάλλου ότι τα εν λόγω προγράμματα, ενδεχομένως λόγω της περιπλοκότητάς τους, απαιτούν σε γενικές γραμμές χρόνο προετοιμασίας μεγαλύτερο από το μέσο όρο.

Σε ποιοτικό επίπεδο

Σε ποιοτικό επίπεδο η Επιτροπή οριστικοποίησε κατά τη διάρκεια του 2000 την πολιτική και τη στρατηγική της για την αγροτική ανάπτυξη. Η πολιτική αυτή η οποία είναι το αποτέλεσμα έντονων διαβουλεύσεων μεταξύ των υπηρεσιών και με τα κράτη μέλη, επιτρέπει να επικεντρωθούν και πάλι οι στόχοι της αγροτικής ανάπτυξης στην καταπολέμηση της φτώχειας η οποία αναμφισβήτητα κυριαρχεί στις αγροτικές περιοχές. Η Επιτροπή, εξασφαλίζοντας ένα συνεκτικό πλαίσιο στις κοινοτικές παρεμβάσεις και στα όργανά της, αναμένεται να βελτιώσει την καταλληλότητά τους και κατά συνέπεια την αποτελεσματικότητα και τις επιπτώσεις τους.

7.2. Γεωργία

Σε ποσοτικό επίπεδο

Οι επιχορηγήσεις του ΕΤΑ στον γεωργικό τομέα ανήλθαν το 2000 σε 77 εκατ. ευρώ (4,7% του συνόλου) προερχόμενες σχεδόν στο σύνολό τους (99%) από τους πόρους του 8ου ΕΤΑ. Ενώ το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει μείωση κατά 43% σε σχέση με το προηγούμενο έτος κατά το οποίο ξεκίνησαν μεγάλα προγράμματα για την γεωργική έρευνα και την υγεία των ζώων, εντούτοις οι αναλήψεις υποχρεώσεων κυμαίνονται σαφώς πάνω από το μέσο όρο της περιόδου 1996-2000. Η πλειοψηφία των παρεμβάσεων εντοπίζονται στους υποτομείς της έρευνας και των καλλιεργειών που συγκεντρώνουν αντίστοιχα το 33% και το 34% των επιχορηγήσεων.

Χάρη στα μεγάλα προγράμματα στήριξης της γεωργικής έρευνας, επιβεβαιώθηκε το 2000 η τάση που ξεκίνησε το 1999, για αύξηση του μέσου ποσού των σχεδίων που έφθασε τα 4,3 εκατ. ευρώ. Ωστόσο ο μέσος όρος για την περίοδο 1996-2000 παραμένει περίπου 2,5 εκατ. ευρώ. Κατά το 2000, το 5% των πόρων του ΕΤΑ διατέθηκαν στη γεωργία ήτοι το 6,35% του συνόλου των επιχορηγήσεων της περιόδου 1996-2000.

Στο ποιοτικό επίπεδο

Κατά τη διάρκεια του 2000 έλαβαν την τελική τους μορφή τα έγγραφα στρατηγικής για τους τομείς της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της αλιείας. Παρόμοια πρωτοβουλία ξεκίνησε για τη χάραξη κοινοτικής πολιτικής για τη στήριξη της γεωργικής έρευνας.

Παράλληλα, στα τέλη του έτους 2000 ξεκίνησε διαδικασία που είχε ως απώτερο στόχο την έκδοση, στα τέλη του 2001, ανακοίνωσης της Επιτροπής στο Συμβούλιο σχετικά με την εκ νέου επικέντρωση της αναπτυξιακής πολιτικής στο πλαίσιο του αλιευτικού τομέα, στο στόχο της καταπολέμησης της φτώχειας.

Οι εν λόγω πρωτοβουλίες, προσδιορίζοντας σαφείς στρατηγικές προτεραιότητες για τις κοινοτικές παρεμβάσεις, αποβλέπουν στη βελτίωση της καταλληλότητας και στην εκ νέου επικέντρωση των στόχων για την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της φτώχειας.

Από την ανάλυση των επιχορηγήσεων ΕΤΑ στον γεωργικό τομέα, παρόλο που είναι υψηλότερες από το μέσο όρο της περιόδου 96-2000, προκύπτει ανησυχητική κατάσταση εάν ληφθεί υπόψη η δραστική μείωση των χρηματοδοτήσεων των εθνικών προγραμμάτων γεωργικής ανάπτυξης. Κρίνεται σκόπιμο, μετά από το κύμα των αναδιαρθρώσεων της δεκαετίας του 90 στις εθνικές υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για το γεωργικό τομέα, να πραγματοποιηθεί, με το 9ο ΕΤΑ, η ανανέωση των κοινοτικών ενισχύσεων στον τομέα αυτό που θα προωθηθεί από πιο αποτελεσματικά όργανα με στόχο την εκ νέου επικέντρωση της κοινοτικής συνεργασίας στο φαινόμενο της φτώχειας στον αγροτικό κόσμο.

7.3. Αειφόρος ανάπτυξη και περιβάλλον

Κατά το 2000, η έννοια της αειφόρου ανάπτυξης ενσωματώθηκε ακόμη περισσότερο στις πολιτικές και στα προγράμματα με διάφορους τρόπους. Στο πλαίσιο μιας συνολικής πρωτοβουλίας, η Επιτροπή διεξήγε εκτεταμένο προπαρασκευαστικό έργο στο πλαίσιο κοινοτικής στρατηγικής που αποβλέπει στην ενσωμάτωση του περιβάλλοντος στην πολιτική της συνεργασίας για την ανάπτυξη της ΕΚ. Στις 18 Μαΐου 2000 εκδόθηκε ανακοίνωση στην οποία καθορίζονται στοιχεία της εν λόγω στρατηγικής. Προετοιμάζεται έγγραφο για τη συνέχεια που πρέπει να δοθεί και το οποίο προβλέπει μια συνολική στρατηγική το έγγραφο αυτό θα υποβληθεί στο Συμβούλιο Ανάπτυξης κατά το 2001.

Κατά το 2000, συνολικό ποσό 147 εκατ. ευρώ, ή το 4% του συνολικού αναληφθέντος ποσού των 3,8 δις ευρώ από το 6ο, 7ο και 8ο ΕΤΑ, αναλήφθηκε για 34 (εκ των 726) σχέδια με πρωταρχικό στόχο το περιβάλλον και με πληρωμές που ανέρχονται συνολικά σε 5,2 εκατ. ευρώ. Το ποσό αυτό παρουσιάζει ελαφρά αύξηση σε σχέση με το ποσοστό 3% για αναλήψεις υποχρεώσεων για σχέδια με πρώτη προτεραιότητα το περιβάλλον στο πλαίσιο του 7ου ΕΤΑ κατά την περίοδο 1990-1995. Για τα σχέδια που παρουσιάζουν υψηλό περιβαλλοντικό κίνδυνο (κύριες μεταφορές, άρδευση, επεξεργασία αποβλήτων κτλ), εκπονήθηκαν σε τακτική βάση μελέτες αξιολόγησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Οι εργασίες συνεχίστηκαν και για το σχέδιο εγχειριδίου για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης. Το εγχειρίδιο αυτό το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2001, θα αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στις δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΑ και από άλλα χρηματοδοτικά μέσα.

Τέλος πρέπει να σημειωθεί ότι στη συμφωνία εταιρικής σχέσης του Κοτονού δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις περιβαλλοντικές πτυχές, στο άρθρο 32 για το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους. Το άρθρο αυτό προβλέπει ότι η συνεργασία για την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφόρο χρησιμοποίηση και διαχείριση των φυσικών πόρων πρέπει να αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην ενσωμάτωση της αρχής της αειφόρου διαχείρισης του περιβάλλοντος σε όλες τις πτυχές της συνεργασίας για την ανάπτυξη.

7.4. Κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου

Σε ποσοτικό επίπεδο

Οι αναλήψεις πόρων ΕΤΑ (κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου) υπέρ χωρών ΑΚΕ παρουσίασε αύξηση κατά το έτος 2000 και ανήλθε σε 207,2 εκατ. ευρώ στα οποία πρέπει να προστεθούν 8 εκατ. ευρώ εκ των πόρων Sysmin. 19 σχέδια χρηματοδοτήθηκαν αποκλειστικά με κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου (165,2 εκατ. ευρώ) ενώ 7 άλλα χρηματοδοτήθηκαν από δάνεια που συνδύαζαν ιδίους πόρους και κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου (105 εκατ. ευρώ).

Οι χορηγήσεις κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου στο πλαίσιο των δύο πρωτοκόλλων στο πλαίσιο της LOME IV παρουσίασαν επίσης αύξηση και ανήλθαν στα τέλη του 2000 σε 142,8 εκατ. Ευρώ.

Περισσότερο από το ήμισυ των ενεργειών που χρηματοδοτήθηκαν αφορούν τον ιδιωτικό τομέα. Οι δικαιούχοι τομείς ήταν η βιομηχανία και οι υπηρεσίες, οι υποδομές επικοινωνιών και η ενέργεια. Χρηματοδοτήθηκαν 21 χώρες ΑΚΕ και 4 περιφερειακές ενέργειες.

Αξιολόγηση

Κατά το 2000 παρουσιάστηκαν δυσκολίες στις δραστηριότητες χρηματοδότησης λόγω της πολιτικής κατάστασης σε κράτη που αντιμετώπιζαν ένοπλες συγκρούσεις, πολιτικές κρίσεις ή βρισκόταν στη μεταβατική περίοδο μετά από τις καταστάσεις αυτές, ενώ σε άλλα κράτη λόγω του εύθραυστου επιχειρηματικού κλίματος ή λόγω των συνεχών υπερβάσεων των προθεσμιών πληρωμής.

Επίσης, ο αργός ρυθμός των μεταρρυθμίσεων στην πολιτική στους διάφορους τομείς και σε κανονιστικά θέματα, η περιπλοκότητα των διαδικασιών χρηματοδότησης των σχεδίων λαμβάνοντας ιδίως υπόψη όλο και περισσότερο τις περιβαλλοντικές πτυχές ή ακόμη η διαδικασία ιδιωτικοποίησης, επιβράδυναν την εκτέλεση ορισμένων σχεδίων.

8. ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΕΣ Η ΑΔΡΑΝΕΙΣ ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Στο πλαίσιο του ΕΤΑ διασφαλίζεται η συστηματική παρακολούθηση του προβλήματος των αναλήψεων υποχρεώσεων που πρέπει να περατωθούν, χάρη στην τακτική ανταλλαγή πληροφοριών με τις αντιπροσωπείες για την ανάλυση των αιτιών και χάρη στην εφαρμογή ενός συστήματος αναφοράς που επισημαίνει τις ανωμαλίες που διαπιστώνονται στο λογιστικό σύστημα. Το 2000, η συμβολή του πρόσθετου έκτακτου προσωπικού με στόχο την εκκαθάριση των εκκρεμούντων από το παρελθόν υποχρεώσεων (εκκρεμούσες αναλήψεις υποχρεώσεων άνω των πέντε ετών) επέτρεψε να ξεκινήσει μια ανάλυση των ενεργειών που πρέπει να αναληφθούν για να περατωθούν οι παλαιότερες αναλήψεις υποχρεώσεων και το έργο αυτό προβλέπεται να ολοκληρωθεί στα τέλη του τρέχοντος έτους. Στο πλαίσιο αυτό, οι αναλήψεις υποχρεώσεων προ του 1995 που περατώθηκαν ανέρχονται σε συνολικό ποσό 280 ευρώ και έτσι το υπόλοιπο προς εκκαθάριση ποσό (RAL) για την περίοδο προ του 1995 μειώνεται από 901 σε 621 εκατ. ευρώ.